

České vysoké učení technické

Fakulta architektury

Ústav navrhování I.

Doktorand: Ing. Daniel Brachtl

Školitel: Prof. Ing. Arch. Ján Stempel

Studijní program: Architektura a urbanismus

Studijní obor: Architektura – teorie a tvorba

OPONENTSKÝ POSUDOK

na dizertačnú prácu Ing. Daniela Brachtla
**„Význam a role skici v súčasnom navrhovaní a prezentaci
architektury“**

oponent: Ing. arch. Imrich Pleidel,
autorizovaný architekt SKA

1. Namiesto úvodu – poznámka „nad čiarou“

Keď som dočítal dizertačnú prácu (DisP) doktoranda Ing. Daniela Brachtla a v okne na počítači som si otvoril „čistý list“ nového súboru a klasickým spôsobom ctrl-c a ctrl-v som si doň vložil názov práce „Význam a role skici v súčasnom navrhovaní a prezentaci architektury“, chcel som si najprv vyrolovať nejaký pekný a veci primeraný font písma. Vtedy som sa zháčil nad nepatričnosťou a nenáležitosťou svojho automatizmu. Tak som siahol po svojej obľúbenej „zbrani“ - pentelke kalibru 0,9 s tuhou B a napísal tento oponentský posudok (OP) na papier, ako sa patrí pri téme, kde hrá hlavnú dvojroľu myseľ a ruka architekta. Nascanovaný rukopis si dovoľujem priložiť na záver OP.

2. O dizertačnej práci

Téma DisP ma nadchla na prvé počutie od profesora Jána Stempela a bol som úprimne zvedavý, ako sa jej doktorand zhostil – či bude viac panoptikom skíc architektov, alebo naopak vedátorským hĺbaním s analýzami štatistík a grafov. Našťastie, ani jedno, ani druhé. Z celého textu

priam fyzicky (apropo, čo presne sedí k téme o fyzickom zhmotnení myšlienky skicou) cítiť niekoľkoročné zaniehanie doktoranda a nefalšované osobné vloženie sa do témy. Nejde však v žiadnom prípade len o akési subjektivistické hodnotenie na základe rozhovorov s architektmi, či poskytnutých skíc. Doktorand prostredníctvom jasnej a logicky štruktúrovanej metodiky prechádza históriou skicovania, (po)odhaľuje súčasný stav i trendy jeho využívania v ateliéroch architektov i ponúka náčrt pohľadu do budúcnosti. Za najhodnotnejšie na celej práci považujem v nej poctivé vnímanie architektonického navrhovania – tvorby v širokých súvislostiach. Až by sa pri niektorých úvahách, ako napríklad v poznámke o chleboch z hipsterskej pekárne, lineárnom čítaní, alebo o neustále sa rozširujúcom dosahu ľudstva v makro a mikro priestore, mohlo zdať, že sú odťažité. Avšak aj pomocou nich nám ukazuje a otvára rôzne myšlienkové priečinky, aby sme sa zamysleli nad mnohovrstvovými otázkami dnešnej preinformatizovanej doby a hľadali na ne odpovede. Skica architekta sa tak stáva akýmsi skratkovitým príkladom akoby zápasu dvoch svetov – toho neurčitého, efemérneho, nedefinovateľného a digitálno-informačného, ktorý nás už nielen obklopuje, ale čoraz viac pohlcuje.

Jedným z takýchto „myšlienkových šuplíkov“, ktorý sa mi otvoril pri čítaní práce, i keď nie je v nej priamo spomínaný, je kontrast medzi takpovediac plynulým, kontinuálnym procesom skicovania a skokovým, bodovým, momentovým zadávaním jednotlivých parametrov v počítači. Oba procesy presne zodpovedajú prostrediu v ktorom prebiehajú a nástrojom, ktorými sa uskutočňujú. Na jednej strane hlava a ruka ako reprezentanti psychickej a fyzickej podstaty človeka – tvorcu a na druhej SW a HW počítača, ktorý poskytuje sľaby nekonečné množstvo ďalších končatín, vždy však len na jeden jediný milisekundový krok. Preto diskusia načrtnutá v DisP o tom, ktorý z prostriedkov je rýchlejší, či efektívnejší nebude ukončená, kým posledný architekt ešte bude čmárať po papieri svoje predstavy a návrhy. Argumenty o rýchlosti, pohotovosti, úspore času

a podobne pri navrhovaní v počítači nie sú celkom poctivé. Je viac než zrejmé, že spätným vplyvom obrovského rozšírenia používania počítačov a digitálnych komunikačných zariadení aj enormne narastá podrobnosť, rozsah a zložitosť spracovania projektovania stavieb a chceme, či nie, vytláča, obmedzuje tak, to podstatné na jeho počiatku - NAVRHOVANIE a jeho primárnu podmienku KREATIVITU. Tu už nielen hrozí, ale reálne existuje stav (hádám menej u architektov a viac u iných príbuzných technických profesií), že sa projektuje stavba „a la prima“ bez návrhovej fázy a v konečnom dôsledku bez architektúry. Príznaky tohto ochorenia zaznamenáva autor z rôznych uhlov pohľadu i cez rozhovory s architektmi mimoriadne živo a plasticky. Čo považujem za nesmierne pozitívne, že neostáva len pri diagnostikovaní, ale ponúka tú najlepšiu liečbu - premýšľanie nad podstatou a zmyslom (nielen) architektonického navrhovania.

Nedá mi na záver sa nepoďakovať doktorandovi i jeho školiteľovi za výborný výber témy a jej excelentné spracovanie – inšpiratívne pre všetky generácie architektov.

08. 05. 2019.

Imrich Pleidel